

# Tas Latweefchu draugs.

1839. 15 Juhni.



24<sup>ta</sup> lappa.

## Jaunas sinnas.

No Birschu-muischas, Kursemme. Tai 22<sup>tra</sup> Mai, pascha nakti, 200 fohlus no Jakobstatta ugguns-grehks zehlahs. Kahds saldats, behglis, ne warrejis krohgâ naktis kohrteli dabbut, ugguni eelikke klast stahwedamâ lauka farga istabinâ. Pee istabas bija masa kuhts, fur bija nolikta muzina ar schaujamu pulweri (biff-sahli), warr buht 4 woi 6 pohdi. — Pilscheta, kad ugguns zehlahs, sahze bungohht un istrauze eedschwotajus no pirma meega, bet wehl ne weens ne bija skrehjis paligâ, kad masa kuhts ar breefmigu trohkfni gaisâ skreen, jo ugguns bija frittis pulwera muzzinâ un wiffi pilschneeki dohmaja, ka semme sahkoht trihzeht. Balki tohp ar leelu warru apkâhrt kaisiri, kâ mast kohzini, un skrehje 150 fohlus tahfu. Krohga lohga glahses un daktini tappe sadausiti; paschâ Krihzbürges pilli ohtrâ Daugawas krasâ lohgu glahses tappe sadausitas. Wehl leela laime, ka ne kahds zilweks sawu dschwibu ne saudeja. Saldats sakerts ne leedse sawu blehna darbu. — Tai 2<sup>tra</sup> Juhni 2 werstes tahfal Sallas-muischas Nikna krohgs arri nodegge un wehl klast stahwedamas Klukstana mahjas, fur meitina no 3 gaddeem leefmâs sawu gallu dabbuja. Tâ muhsu widdus scho gadd' daudskahrt peemeflehts zaur ugguns-grehku. Jo Birschu mescha-kunga muischâ eelsch 8 neddetahm 2 reis tahdu nelaimi redseja, un pehdigu reis' arri nodegge brangas Bauzana mahjas ar fintu puhru labbibas, ar lohpeem un wiffu mantu. — Ar sahribas draugeem pee mums pa masam, bet labbi eet. Birschu draudsê rohnahs 450 tahdu draugu, — un Krihzbürges draudsê jau arri wairak, ne kâ 400 tahdu beedru. Arri dashesi kungi atsalka schnapfa bruhleschanai. L.

Is Londones. Pagahjuschâ mehnesi pee mums sahribas-beedribas. Kohpeji no wiffas Enlenderu walsts sanahze. Papreelsch Deewa nammâ ar Deewa wahrdeem taifjahs us scho sawu saeschanu, Deewu luhgdamees, lai tas debbesu-Zehws winneem palihdsetu pee tahda darba. Pehz tam dauds leeli kungi sagahje sawadâ nammâ. Weens augsts biskaps noschdahs preelschfehdetaja weeta, kas pats ne warrejis ateet, un fiktars lassija tahs sinnas, kâ pa scho gaddu isdeweess ar sahribas-beedribahm. Patte augsta un schehliga Enlenderu Fehnineene Wiktorija irr fohlijusees, — tâ winsch stahstija, — sahribas-beedru darbu weizinaht, un Londones wiffaugstakais biskaps arri peesittees pee teem beedreem. Pa wiffu Enlenderu walsti 30 jaunas beedribas eezeltas, kam 240,000 beedri. Tâpatt arri Amerikaneru semme dauds jaunas beedribas. Zur

gan drihs ne weens saldatu pulks bes sawu ihpafchu beedribu. Zbru semmè pa wiffam 200 beedribas. — Pehz tam dauds augsti zeenijami fungi stahstija, kà winneem gaddijees pee ta darba. Weens kuggu-kapteine, Edwards Perri, stahstija: Juhs sinneet, augsti zeenijami fungi, brandwihns tà, kà nahwigs swehrs, fa-zehd dauds kuggu=laudis. Gan drihs wiffas sahdsibas, Aepkawibas, un wiffi leeli nedarbi ar brandwihna palihgu teel padarriti. Zif preezigi mehns tapehz, ka augsta waldifchana Eulenderu karru-kuggim us puffi mafak brandwihna dohd, ne kà preekschlaifòs! Tas tà irr nahzis: Weens karru-kugga kapteine redseja, ka winna laudis dauds nedarbeem dewehs, un winnam-palikke schehl, tohs weenumehr nosohdiht par winna nelabbeem darbeem. Tad winsch faaizinaja kahdu reifi sawus laudis un fazzija: Manni behrni! juhs daudskahr nepareifi darreet, un man jafohda juhs. Tas man pafcham schehl. Bet es redsu, ka tas brandwihns juhs us nelabbeem darbeem dsenn. Tapehz es juhs luhdsu, isnihzinajeet tahdu taunu fakni pa wiffam pee fewi. Zkattram, kà juhs pafchi sinnat, puffstohps pahre deenu irr wehlehts, un, ja juhs praffeet, man jadohd kattram wihram puffstohpu us deenu. Bet prohwejeet, luhdsami, woi juhs bes tam ne warreet pahrtikt. Es zerreju, tad pee juns ne buhs tik dauds palaischanas, nepaklausibas un negaddigas buhschanas. Juns ta dalka tiks dohta naudà. — Kuggu=laudis bija meerà, un paldeews Deewam, no ta laika arri nedarbi tik beeschi ne tikke redseti. Gan zitti kuggu=laudis schohs tsfmehje, bet kas par to kait? — Kad waldifchana pahre scho leetu sinnu dabbuja, tad to usteize, un nolikke, ka us preekschu wiffaem karru-kuggineekeem puffmehrs brandwihna ween lai tohp dohts. — Weidsoht wehl weens augstais biffkaps fazzija: Mums irr bihbeles-beedribas. Mehns ifgaddus dauds tuhksstoschus dahlderus isdohdam par swehteem raksteem, fo stary laudim isdallam wiffa pasaulé. Bet es redsu, ka ta labba fehkla daudskahr tohp pa wiffam isnihzinata ar to nelahdsigu brandwihnu. Tapehz mums papreeksch waijaga to brandwihnu isnihzinahet, tad arri ta labba fehkla tà, kà labbà tihruminà, labbaki auglofees. Man tà schkeetahs: Kad man kahds dumbrains semmes-gabbals, woi es tuhliht eefchu, un ar pilnu faju labbu fehllu tur eekaisfchu? — Ne! — Laikam es fazzifchu: Ta semme irr dauds flapja, waijaga papreekschu grafwsus rakt, lai uhdens notekahs; tad warrehs labbibu eefehet. Tà nu arri ar laufchu firds-tihruma. Kas dschreji, tee to Deewa walstibu ne eemantohs, lai arri ne sinn zif swehtigus Deewa wahrus tu winneem buhtu rohkà dewis. — Tapehz darbofimees papreeksch, laudis no brandwihna atgreest. Lai tas flapjums no winnu firdim notek, tad labba fehkla, fo bihbeles-beedribas iskaisa, arri labbakus augtus rahdihns.

## W i h r s un f e e w a.

L i h d s i b a.

Kad tas pirmajs wihrs un winna feewa, ta mahte wiffu dschwu zilweku, no ta jauka Edenes dahrsa bija isgahjuschi, tad tee gan daschu deenu gauschi noraudajahs un sawà stary runnaja, fazzidami: "kà nu buhs ar mums nabba-geem? kas nu redsehs muhs? kas nu waddihns muhs, kamehr wirs semmes stajagam?" — Uu tee peregahje pee ta engela, kas ar zehrtamu sohbinu to Edenes

dahrsu apfargaja, un Gewa atstehjabs us sawu wihru un stehpjabs ais ta, bih-damees no tajs leesmas un no ta karstuma, kas no ta Kerubim isgahje.

Bet Ahdams gauschi luhdsahs un fazzija us to engeli: "ak, nu gan wairs tee debbes dshwotaji ne staigahs ar mums, jo mehs palikkuschi neswehti, tapehje ka mehs prett to Kungu grehkojuschi. Tad nu luhdsi tu par mums to Kungu, ka winsch mums suhtitu par waddoni us ihstenu zekku, weenu no teem engeleem, kas winna fullaini un ko winsch irr zehlis par sinnatajeem pahr tahm swaigsnehm."

Un tas Kerubim atbildeja un fazzija: "zilwekam eeksch sewis pascha irr dohts weens engelis, kas to, lai gan winsch buhtu apgrehkojees, warc pazelt augstaku pahr tahm swaigsnehm un faulehm, kas pee debbefim. — Scha engela balsi klausejt, tad ne maldiseetees." —

\* \* \*

Tad Ahdams no jauna luhdschhs un fazzija: "ak, tad dohdi mums jelle, — tu muhsu radditaja augsti teizams un flawejams wehstneffis, — dohdi jelle mums nabbageem noklihduscheem weenu mehrki un sihmi, us ko mehs usraudsi tu, sawu zekku staigadami, un kam mehs eetu pakkat, ka mehs ne malditohs no jauna. Jo weenreis jau no labba zekka nosittuschees, mehs til lehti wairs ne prohtam usmanniht us to, ko ta Kunga bals eeksch muhsu firdim runna. — Tad rahdi tu mums weenu tahdu preekschsihmi, kas preeksch muhsu azzim weenuwehr stahwetu, un kas muhs ikdeenas no jauna pamohdinatu, ta ihstena zekka peeminneht."

Un tas engelis tam atbildeja un fazzija: "Kad tas Wissuspehzigajs tewi no pihschteem bija raddijis un tewim to dshwu dwaschu tawâs nahsis eepuhtejis, tad tu sawu galwu pazehli us augschu un tawas azzis greesehs prett fauli. — Nu tad lai arri ta faule tewim buhtu par sihmi un par mehrki! — Jo ar preezigu waigu ta uslehka no rihta un taisahs sawu zekku nostaigneht un sawu deenas darbu pasteigt. — Za ne greeschahs no zekka ne pa labbu, neds pa freifu pufsi. — Za atneff gaischumu un swehritu wissai raddibai. Za staiga pa sawu zekku, pasmeedama par wehtru un auku, kas tai semm kahjahm trakko, un jebfchu daschubrihdi beeschi padebbeschi to apstehptu no zilweku azzim, tak par masu brihdi ta atkal jo spohscha preekschâ nahk un ar jo leelu spehku aisdenn to tumfibu. — Un kad ta deena beidsahs, un kad winnai nu atkal ja-eet pee Deewa, tad wehl ta wakkara blahsma parahda winnas gohdibu un eepreezina wissas firdis. — Updohmigs wihrs, ta faule lai tewim irr par mehrki un sihmi, kas tewim rahda, kâ tewim wirs femmes jastaiga!" —

Zâ tas engelis runnaja, un tajs mirstibas dehs, winna preekschâ pasemni-gi paklannijahs, un zeete kluffu.

\* \* \*

Tad peegahje pee ta engela arri ta mihka mahte wissu dshwu zilweku, un eefarkdama un bailigi nolohzidamees preeksch ta swehrita ta Kunga, ta ar firds mihligeem un pasemmigeem wahrdeem luhdschhs un fazzija: "Dohd' ir mannim, tu swehtajs, jel weenu masu pamahzishanas un eepreezinaschanas wahrdinu! Jo kâ gan drihktetu weena wahja seewa sawas azzis pazelt us teem spihdoscheem starreem, ar ko ta faule debbes un semmi peepild, — kâ weena seewa pajaudatu faulei lihdsiga sawu zekku nostaigneht?" —

**Id luhdsehs Gewa.** Un schezl palikke tam Kerubim tahs mihligas seewas, un mihti pasmeedams us tahs, winsch tai atbildeja: "Kad tas Wissuschehligajs tewi no tawa wihra sahukaula raddija, un, wakkar blahsmai spihdoht, tawas krukts to dsihwu dwaichu dehtija; tad tu sawu galwu ne zehli us augschu prett debbesim, bet tawas azzis uskritte us Edenes dahrsa pukkehni un stahdeem, us kohkeem un lappahm, un us tahm dsihwahm uhdens uppehm, kas to jaunu raddijumu apflazzinaja. — Zapeh; lai ta mihta semmite tewim irr par sihmi un par mehrki. — Jo bes leeka trohksna un lepna spohschuma ta nostaija sawu eeshmetu zekku, — klussa un meeriga ta no sawas nenobeidsamas pilnibas isness sahli, un stahdus un augligus kohkus, — leek no saweem dsikumeem teem awoteem un tahm uppehm iswirt, — lehninam ta kohp un audse sawa augliga kshpitê preeksch zilweta tuhksstoschas fkaistas dahwanas un puschkojahs ar saweem daschadeem seedeem un augteem. — Un kad winna par to gaddu sawu darbu apdarrijusi, un wissus dsihwus dwaichus peehdinajusi, tad winna sakrahj tahs atlikuschas drufziras, apwelk baltu willainiti, un taisahs us seemas meegu. — Mihta seewa, ta semme lai irr tewim par mehrki un sihmi, us ko tewim weenumehr buhs fkatitees!" —

**Id fazzija tas engelis us Gewa.** Un kad winsch beidsis runnahet, tad no Edenes dahrsa zehlahs lehns wehsuminsch un ta Kunga gars bija eeksch ta un leezinaja engela wahrdus.

Bet Ahdams un Gewa, us sawu waigu nomettuschees, peeluhdse to Kungu ar pateikshanu un Gewa drebbeja tohti un raudaja. Rln.

**Sinna, jif naudas 14. Juhni-mehn. deenâ 1839 eeksch Nihges maksaja par daschahm prezzehm.**

Par	Maksaja:	Subr. nauda.		Par	Maksaja:	Subr. nauda.	
		Rb.	£.			Rb.	£.
1	pohru rudsu, 116 mahrziaus smaggu	1	22	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	50	—	fweefta	—	3
—	ausu	—	65	—	dseltes	—	75
—	sirnu	1	50	—	linnu, trohna	2	—
—	rupju rudsu = miltu	1	25	—	braffa	1	80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1	80	—	kannepu	—	90
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3	50	—	schichtu appinu	2	50
—	meeschu = putrainu	1	50	—	neshichtu jeb prezzes appinu	1	60
—	eefala	1	10	—	muzzu silku, eglu muzzâ	8	50
—	linnu = sehklas	2	—	—	lasdu muzzâ	9	—
—	kannepu = sehklas	1	25	—	smalkas sahls	4	50
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	50	—	rupjas baltas sahls	4	70
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1	40	—	wahiti brandwihna, puffedegga	8	—
				—	diwdegga	10	50

Weenu sudraba rubli warreja dabuht par 348½ kapeikeem warra naudas.

Wrihw drikket. No juhmallas = gubernementu augstas waldischanas puffes:

**Dr. C. E. Napier sky.**